

Meenub üks ilus puude istutamise päev

Elasime Viinaköögis vastvalminud noorte ühiselamus. Majal seestpoolt polnud viga, aga maja ümbrus oli küll päris porimülgas. Praeguse bussipaviljoni tagune, kalakombinaadi väravani välja, oli üks suur konnatiik, kus konnad krooksusid nii valjult, et ei lasknud varahommikuti magada. Tegelikult oli neid päris kena kuulata. Puid ja põõsaid, peale pargipuude ja laheäärsete madalate kadakate Viskoosas ei kasvanudki. Kuni laheni oli kõik lage ja kõle. Aga laht oli puhas ja ilus. Naised ja ka mehed käisid seal pesu loputamas. Rand oli kohati ilus liivane. Käisime seal ujumas ja paadiga sõitmas.

Mäletan seda 1964.aasta ilusat maikuu päeva väga hästi. Otsustasime kolmekesi: Peeter Laarmann, Madis Senka ja mina, et toome Ninametsast kuuse ja istutame Viinaköögi ette kolmnurksele platsile, sirgugu iluks ja rõõmuks Viskoosa rahvale. Võtsime kaasa ehitusmeeste poolt mulle sünnipäevaks valmistatud väikese segukasti ja labidad. Kast oli nii väike, et sellega oli paras tuua ainult üks puuke. Puu valisime metsaservalt kruusaselt pinnaselt. Siis aga leidsime veel kaks ilusat kuusekest. Otsustasime, et istutame kolm kuuske. Kaevasime need koos kruusapinnasega, et nad uues pinnases kindlasti kasvama hakkaksid. Leidsime veel ühe ilusa kasepuukese ja kaevasime ka selle hoolikalt välja. Segukast oli väike ja neli puukest (umbes 40 cm pikad) koos pinnasega Viskoosasse kanda oli päris vaevaline, aga kohale jõudsim. Selle segukasti pärast see päev nii selgelt meelele ongi. Istutasime igaüks ühe kuuse. Madis pani ühe kuuse alla rammuks veel poolkuivanud rotikorjuse, et siis kasvab kõige vägevam, kuid see kuuseke jäi hoopis kiduraks. Kasvas vaevalt meetri kõrguseks. Aastaid hiljem sain ühe targa mehe käest teada, et see ei olnudki kuusk vaid nulg. Oli teistest natuke erinev küll. Ise arvan, et oli ikka kuusk. Ei tea kas Ninametsas nulg kasvab?

1990.aastate algul sõitis autokraana ühe suure kuuse pooleks ja siis saeti maha ka see kidur kuusk. Neljast puust on järgi kaks. Ilus, uhke kuusk ja ilus, uhke kask. Nüüd juba 43 aastat on need puud Viskoosat ja Viinakööki kaunistanud. Minu jaoks on neil puudel ja üle sajandivanusel Viinaköögil oma väike sümbolne tähendus. Need on kui värav kodukohta Viskoosasse. Reisilt tulles näen neid juba eemalt kaugelt ja

tunnen alati, et olen koju jõudnud. Tollased Viinaköögi elanikud istutasid ka sireliheki maja ette, mis kaua aastaid rõõmustas viskoosalasi ja võõraid oma õiteiluga.

Mäletan, et 1964.aastal tegeleti Viskoosas väga palju kodu ümbruse haljastusega. Taheti sellest porimülgast lahti saada. Kõik tehti vabal ajal ja vabatahtlikult ja ühiselt. Veeti mulda, rajati majade ümber murud ja lillepeenrad. Istutati puid, põõsaid ja hekke. Mäletan üht pühapäevast mullavedu, kus oli kohal vist kogu Viskoosa rahvas (Sadama tee äärsed majad). Muld veeti Musta männi (Mustmänd) juurest ja laaditi autodele peale ja maha käsitsi. Ega see töö kerge ei olnud, aga kõik olid rõõmsad ja rahul. Järgmisel kevadel oli Viskoosa asula juba palju kenam.

Soovin meeldivat jõuluaega kõigile!

Virve Pihel
Detsember 2007

Lp. ettevõtjad

Kõrgessaare Vaba Aja Keskus korraldab uue aasta saabumise puhul ilutulestiku Kõrgessaare alevikus.

Käesolevaga pöördume Teie poole palvega leida võimalus toetada rahaliselt seda üritust. Toetuse (1000.- krooni) palume kanda arvelduskontole nr. 1120118237, Kõrgessaare Vallavalitsus, märgusõnaga "Ilutulestik".

Möödunud aastate kogemus näitas, et ettevõtjad kelle poole pöördusime, toetasid meid. See andis meile julgust ka sel aastal ühiselt üks tore ilutulestik korraldada.

Kui toetate meie ettevõtmist, palume ülekanneteha 28. detsembriks 2007.

Lisainfo: 4693134, 5055732,
artur@korgessaare.hiiumaa.ee
4622490, inge@korgessaare.hiiumaa.ee
Lugupidamisega Artur Valk – Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse juhataja

Soovime kõigile ilusat jõuluaega ja edukat uut aastat!

Kõrgessaare Vallavalitsus

SÜNDIS UUS VALLAKODANIK

JUHAN METSAND

Laupäeval, 22. detsembril algusega 15.00

Kõrgessaare Vaba Aja keskuses

**KÕRGESSAARE VALLA
EAKATE JÕULUPIDU**

Esinevad: Lauka Segakoor, Lauka Päevakeskuse senioride tantsurühm, Ungrulust, VAK-i laululapsed jt.. Kaetud jõululaud. Külla tuleb Jõuluvana. Peole ja peolt koju saab bussiga. Ürituse orienteeruv lõpp 19.00. Lisainfo 4693134 ja 5055732.

Bussigraafik :14.00 Hirmuste, 14.10 Köpu, 14.20 Märjakaasiku, 14.25 Suureranna, 14.30 Pärnaku, 14.35 Viita, 14.40 Villamaa, 14.45 Luidja, 14.50 Paope, 14.55 Viskoosa 14.00 Mudaste, 14.10 Malvaste, 14.20 Kidaste. 14.25 Reigi, 14.30 Rootsi, 14.40 Lauka, 14.50 Viskoosa

Pühapäeval, 23. detsembril algusega 13.00 Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses

JÕULUPIDU

KODUSTELE LASTELE

VAK-i näiteringilt jõulunäidend. Külla tuleb Jõuluvana. Kõik saavad kohapeal suu magusaks ja kingikoti koju kaasa. Lisainfo 4693134.

1. JAANUARIL, kohe peale keskööl toimunud ilutulestikku, algusega 00.15

**Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses
TANTSUGA UUDE
AASTASSE!**

/Täiskasvanute üritus/

Ansambel HANDS FREE.

Laul söögid-joogid.

Peopilet maksab 150.- krooni. Eelmüük VAK-is alates 20. detsembrist. Palun olla kiire, sest kammersaali müüme max 70 piletit. Lisainfo 4693134 ja 5055732

Köpu tuletorn on aastavahetusel külastajatele avatud tund aega - 31.dets. kell 23.30 - 01.jaan. kell 00.30.

Ilusat aastavahetust!

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Küljendaja Tarvo Malk
Telefon: 4622492; 5200908
e-mail: korgessaare.teataja@mail.ee
Trükkija Saarte Trükkikoda

Volikogu istung

14. DETSEMBER

1. Keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine.

Lõpetada eelnõu I lugemine.

2. Kohalike teede ja tänavate nimekirja täiendamine.

Võtta täiendavalt Kõrgessaare Vallavolikogu 11.02.2005 otsusega nr 90 kinnitatud kohalike teede ja tänavate nimekirja 2007. aastal inventariseeritud teed vastavalt lisale 1 ja tänavad vastavalt lisale 2.

Lisa 1 Kõrgessaare valla täiendav kohalike teede nimekirja

Tee nimi	Tee pikkus (m)
Kidaste külatee	1257
Lahe tee	1428
Peenera lauritee	800
Palli lauritee	265
Hirmuste puhkekoha tee	455
Luidja ranna tee	312
Seltimaja tee	64
Kaleste lauritee	649
Suureranna lauritee	685
Suureranna külatee	705
Kooli tee	330
Söökla tee	110
Sadama tee	371

Lisa 2 Kõrgessaare valla täiendav kohalike tänavate nimekirja

Tänav nimi	Tänav pikkus
Pargi tee (pikendus)	47
Lasteaia tee	310
Posti tee	60
Tehase tee	182
Katlamaja tee	152
Vabriku tee	192
Veehaarde tee	64
Vallamaja tee	179
Parkla tee	30

3. Maade munitsipaalomandisse taotlemine.

Taotleda Kõrgessaare valla omandisse: Kõrgessaare Vallavalitsuse 25.10.2007. a korraldusega nr 327 kehtestatud Kõpu küla RAHVAPEO- JA KOKKUTULEKUVÄLJAKU maa-ala detailplaneeringu alusel RAHVAPEO- JA KOKKUTULEKUVÄLJAKU maa-ala, nimetusega KÜLAMÄE, pindalaga 2915 m² ja sihtotstarbega 0051 Üldmaa (Üm);

Kõrgessaare Vallavalitsuse 25.10.2007. a korraldusega nr 328 kehtestatud Luidja küla PUHKE- JA SUPLUSKOHA maa-ala detailplaneeringu alusel PUHKE- JA SUPLUSKOHA maa-ala nimetusega PUHKERANNA, pindalaga 3,51 ha ja sihtotstarbega 0051 Üldmaa (Üm);

4. Maamaksu määrad ja soodustused 2008. aastaks.

§1. Kehtestada Kõrgessaare valla haldusterritooriumil 2008 aastaks hinnatsoonis H0392001 ühtne maamaksu määr 1,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas, hinnatsoonis H0392002 ühtne maamaksu määr 2,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas.

§2. Kehtestada Kõrgessaare valla haldusterritooriumil haritava maa ja loodusliku rohuma maa-ala maamaksu määraks 1,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas.

§3. Vabastada maamaksu tasumisest kirjaliku avalduse alusel riikliku pensionikindlustuse seaduse järgselt pensioni saaja, tema omanduses oleva elamu juurde kuuluva õuema eest kuni 1,0 ha ulatuses, tingimusel, et maksusoodustuse saaja ei saa maakasutusõiguse alusel rendi- või üüritulu.

§4. Vabastada maamaksu tasumisest represseritu ja represserituga võrdsustatud isiku okupatsioonirežiimide poolt represseritud isiku seaduse mõistes tema omanduses oleva elamu juurde kuuluva õuema eest kuni 1,0 ha

ulatuses, tingimusel, et maksuvabastuse taotleja ei saa maakasutusõiguse alusel rendi- või üüritulu.

§5. Maamaksu tasumisest vabastuse saamiseks esitavad käesoleva määruse §-des 3 ja 4 toodud isikud Kõrgessaare Vallavalitsusele 21. jaanuariks 2008 avalduse järgmiste andmetega:

- 1) ees- ja perekonnanimi, sünniaasta, pensionivõi represseritu tunnistuse number;
- 2) jalalise elukoha aadress;
- 3) maksuvabastust taotleva maa asukoht ja nimi.

§6. Määrus jõustub alates 01.01.2008. a.

5. Kõrgessaare Vallavolikogu 14.09.2007 otsuse nr 57 „Rändkauplus“ kehtetuks tunnistamine.

Tunnistada nimetatud korraldus kehtetuks.

6. Arvelduskrediidi pikendamine.

Lubada Kõrgessaare Vallavalitsusel võtta arvelduskrediiti 2008 aasta 01 jaanuarist kuni 31 detsembrini limiidiga 500,0 tuh. kr.

7. Palgakorralduse alused I lugemine..

Lõpetada eelnõu I lugemine.

8. Valla 2008. aasta eelarve I lugemine.

Lõpetada eelnõu I lugemine.

Vallavalitsuse istungid

15. NOVEMBER

1. Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Kõrgessaare külas asuva KUBJA kinnistu jagamisega alljärgnevalt: 5,41 ha KUBJA ja 3,05 ha HOBUMETSA maaüksus.

Nõustuda Luidja külas asuva SAUNA kinnistu jagamisega ilma detailplaneeringut koostamata alljärgnevalt: 3,33 ha SAUNA; 3,33 ha RANNA ja 3,33 ha LAUBE maaüksus.

2. Ehitise kasutusluba.

Väljastada kasutusluba kesk- ja madalpinge rajatistele aadressil Kõrgessaare alevik Sadama tee, rajatise omanik on Jaotusvõrk OÜ.

3. Ehitusluba.

Väljastada ehitusluba pumpila rajamiseks aadressil Tahkuna küla Victoria tee 16, mille omanik on Merineitsi Puhkeküla OÜ.

Väljastada ehitusluba üksikelamute püstitamiseks aadressil Tahkuna küla Victoria tee 7, Victoria tee 11, Victoria tee 4 ja Merineitsi tee 1 mille omanik on Merineitsi Puhkeküla OÜ.

Väljastada ehitusluba raadiolingi betoonmasti püstitamiseks Kõpu külas.

Väljastada ehitusluba tööstushoone (taaraladu ja toiduõililadu), majapidamishoone (puukuur), pumbamaja, kütusehoone, mehaanikalao hoone, generaatorihooone ja ühe poolelioleva hoone lammutamiseks aadressil Kõrgessaare alevik Tööstuse tee 19A, mille omanik on Rubla AS.

4. Täiendavad sotsiaaltoetused.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 3 taotlejale summas 2700 krooni.

5. Toetus.

Toetada Hiumaa Maleklubi Hiumaa meistrivõistluste läbiviimist ja hooaja lõpetamist 500 krooniga.

29. NOVEMBER

1. Kirjalik nõusolek.

Väljastada kirjalik nõusolek suveköögi püstitamiseks aadressil Paope küla HALLIKIVI maaüksus, mille omanik on Aivar Pintsaar.

Väljastada kirjalik nõusolek majandushoone püstitamiseks aadressil Kalana küla VAINO maaüksus, mille omanik on Hugo Osula.

Väljastada kirjalik nõusolek majandushoone püstitamiseks aadressil Luidja küla MÄNNISALU maaüksus, mille omanik on Elna Pähn.

Väljastada kirjalik nõusolek AS'ile K&H absoluutgravimeetria punkti püstitamiseks aadressil Lauka küla Käina tee 27.

2. Ehitusluba.

Väljastada ehitusluba tootmishoone, alajaama ja töökoja-kontori osaliseks lammutamiseks aadressil Kõrgessaare alevik Tööstuse tee 19A, mille omanik on Keefir SPA OÜ.

3. Detailplaneeringu vastuvõtmine.

Võtta vastu Mägipe küla TORNI maaüksuse lõunaosa detailplaneeringu projekt.

Võtta vastu Paope küla MARIPUU kinnistu detailplaneeringu projekt.

Võtta vastu Suureranna küla MÄNNIKU kinnistu detailplaneeringu projekt.

Võtta vastu Lehtma küla LEHTMA SADAMA kinnistu detailplaneeringu projekt.

Korraldada planeeringute avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 11.-28. detsembrini 2007.

4. Detailplaneeringu kehtestamine.

Kehtestada Kalana külas KALANA 15 kinnistu detailplaneering.

Kehtestada Kalana külas KALURI kinnistu detailplaneering.

Kehtestada Malvaste külas MALVASTE TURISMIKESKUSE kinnistu detailplaneering.

Kehtestada Kalana külas UUE-LUGUSE kinnistu detailplaneering.

5. Kohanime kinnitamine.

Määrata Rootsi külas SAARE kinnistu lahusmaatüki (katastritunnus 39201:004:3212 pindala 6,60 ha) nimeks LIISU.

6. Lauka Põhikooli hoolekogu moodustamine.

Moodustada hoolekogu järgmises koosseisus: Svetlana Reinmets, Ketlyn Päll, Evelin Pähn, Liilia Otsing, Hele Rajang, Dhea Aron ja Jane Soop.

7. Toetus. Toetada 2400 krooniga ülehiiumaalise küla aastalõpupeo korraldamist.

Toetada Lauka kooli poiste sõitu Tallinnasse vaatama ULEB Euroopa karikasarja mängu korvpallis.

8. Toimetulekutoetus ja täiendavad sotsiaaltoetused.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 9 isikule summas 6230 krooni.

9. Vallavara mahakandmine.

Maha kanda autobuss Mercedes Benz 508 D (väljalaskeasta 1984, reg.märk 512 BMV) jääkmaksumusega null krooni, seoses vara kasutamiskõlbmatuks muutumisega.

6. DETSEMBER

1. Projekteerimistingimused.

Väljastada projekteerimistingimused Elekman OÜ-le 0,4 kV jaotusvõrgu projekteerimiseks Kodeste külas PAREMA maaüksuse liitumiseks jaotusvõrguga.

2. Ehitusluba.

Väljastada ehitusluba Kõpu Piirkonna Arendusselts Valguskiirele Kõpu rahvamaja ja EAÕK kabeli rekonstrueerimiseks Kõpu külas.

3. Ehitise kasutusluba.

Väljastada kasutusluba suvemajale aadressil Paope küla HALLIKIVI maaüksus, mille omanik on Aivar Pintsaar.

4. Lastead VIGRI taotlus.

Lubada sulgeda lastead 27.-28. detsembril ja 31. detsembril 2007.

5. Hooldajatoetuse maksmine. Lubada välja maksta detsembrikuul hooldajatoetus 27 isiku hooldajale summas 7920 krooni.

6. Täiendav sotsiaaltoetus.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 8 taotlejale summas 8140 krooni.

7. Kultuuristipendium. Eraldada ühekordne kultuuristipendium Ooper-kvartetile seoses pikaajalise kultuurialase tulemusliku tegevusega.

8. MTÜ Hiumaa Militaarjaloo seltsi taotlus.

Keskkonnamõjude hindamine Tahkuna kordoni kinnistul. Otsustati, et kavandatavad tegevused ei vaja keskkonnamõjude hindamist, kuna kinnistu ei asu ega piirne NATURA 2000 alaga ning planeeritavad tegevused ei avalda eeldatavalt olulist mõju keskkonnale.

9. Kodeste küla MÄNNIMETSA eskiisprojekti avalik arutelu toimub 21. detsembril kell 10.00 vallamajas.

2007. aasta on jõudnud lõpusirgele

Aasta oli huvitav, põnevatest ettevõtmistest on teada antud ka valla ajalehes. Aitäh kõigile, kes lehte kirjutasid ja pilte saatsid. Mõned tegemised on aga veel kajastamata, millest siinjuures lühidalt nii sõnas kui pildis. Ilusast aastavahetust soovides

**Ludmilla Träder
vallasekretär**

Lauka kooli I klassi õpilased vallamajas kodanikupäeval 26. novembril.

Vallavanema jõuluvastuvõtul peeti meeles ka valla peresid. Pildil hõbepulmapaar Aivo ja Aili Küttem.

Reisikiri

Novembri algul avanes mul võimalus külastada Namiibia Vabariiki. Namiibia asub Lõuna-Aafrikas, pealinn Windhoek. Reisi eesmärgiks oli jahialane „koolitus“.

Reisi alustasime Helsingist, läbi Frankfurti Windhoeki.

Meie gruppi võõrustas Combumbi farm, mille omanikud olid sakslased. Farmi põhitegevuseks oli veisekasvatuse, kuid samas tegeleti ka jahiturismiga.

Võib arvata, et jahipidamine Aafrikas, kus loomi tundub olevat palju, on lihtne ja seetõttu ka „igav“, kuid tegelikult oli see piisavalt põnev ja vaevarikas (keskpäeval kuni 35°C varjus).

Peaksime olema tänulikud, et meil ei ole selliseid sigu nagu tüügassiga, kes ei söö üksnes maapealset saaki, vaid poevad ka maa alla, kus on neil mitme meetri pikkused käigud elamiseks. Kohalikele põllumeestele on nad tõeliseks nuhtluseks.

Aga Põhja-Euroopa hallist novembrist Lõuna-Aafrika palava päikese kätte jõuda on väga ergutav. Reis oli tore ja tekitas huvi Aafrikast rohkem teada saada.

Kaido Kiin

Kõrgessaare Raamatukogu

Alustada tulekski ilmselt nime muutusest, sest alates novembrist on Kõrgessaare Keskraamatukogu asemel Kõrgessaare Raamatukogu teeninduspunktiidega Laukal ja Kõpus. Nimi on märksa suupärasem, küll aga tekitab kerget hämmeldust nime muutmise protseduur ise. Luidjal tegeleb raamatute laenutuse korraldusega alates septembrist MTÜ Haridusselts „Edu“. Uue Rahvaraamatukogu seadusega seoses on Kõrgessaare Raamatukogul uus põhimäärus ja kasutamise eeskiri ning avaliku internetipunkti arvuti kasutamise eeskiri. Tutvuda saab põhimääruse ja eeskirjadega raamatukogudes või valla koduleheküljel.

Lõbusam pool on üritused ja üks eredamaid oli 21. juulil kohtumine Virve Osilaga, kus 2,5 tundi möödus uskumatult kiiresti ja huvitavalt. V. Osila rääkis elust enesest, oma luuletustest ja luuletuste kirjutamisest ning luges ette oma täiesti uusi kui ka vanemaid luuletusi. Lisaks oli Virve Osila kaasa võtnud oma luuleraamatuid ja CD –d müügiks ning seda võimalust kasutati agaralt. Tekib mõte, et kui mõni osaleja ei oleks pidanud 15 km kaugusele jalgrattaga tagasi väntama, kui pikaks see üritus siis veninud oleks? Igatahes oli uskumatult huvitav!

Lasteaed „Vigri“ lapsed on raamatukogu külastanud ja I klass käis septembris Lauka teeninduspunktis. Raamatukogunädalal toimusid samuti üritused lastega, aga meelde jäävamad olid seekord seenioride arvutikoolitus ja tuntutud inimese raamatukogus. Tihti öeldakse, et see tänapäeva noorus, aga mina ütlen – see tänapäeva vanadus. „Linnusilma“ naised ja teised eakamaid lugejad on uskumatult elurõõmsad ja teadmishimulised ning alati valmis kaasa lööma – mitte iialgi ei virise. Arvutikoolitus seenioridele toimus nende enda nõudmisel, et ajaga sammu pidada. Vastupidiselt minu kartustele olid nad väga hakkajad ja küsimusi tuli nii, et me Leidaga ei

jõudnud kõigile vastata ja pidime Maregi appi kutsuma seletusi andma. Kõige raskem oli hiirt liigutada sinna, kuhu vaja – edasi läks juba lihtsamalt. Üks osaleja nentis elutargalt – nüüd vähemalt tean, millest teised räägivad.

Tuntud inimene raamatukogus – Ludmilla Träder – käis raamatukogu tööga tutvumas 25. septembril. Algul kohkus programm end pildituks, aga 10 minuti pärast toibus ja kõik sujus suurepäraselt. Ludmilla sai töö ruttu selgeks ja arendas oskuslikult vestlust. Viimaste külalastajatega istuti kohvilauas paar tundi ja räägiti ka muust kui raamatutest.

Kõike ei jõuagi kirjutada, aga 12. detsembril käisid parimad täiskasvanud lugejad Rahvusraamatukogus, kus Elvi Sillat lahkelt meile raamatukogus ringkäigu korraldas. 15. detsembril toimus koostöös Lastekaitse Ühingu liikme Mari-Liis Leivaltiga lugemispesa, kus lugesime Astrid Lindgreni raamatut „Röömsaid jõule“ ning 18. detsembril külastas raamatukogu Lauka Põhikooli V klass – „Astrid Lindgren 100“ üritus. Enne aasta lõppu loodame üles panna näituse Reigi kiriku korjanduskastis leiduvatest erinevate maade rahadest, need tõi Naima Kukkur meile näituse ajaks

Soovin rahulikke ja peresekseid jõule ning hoiame kõvasti põialt, et tuleks ikka valged jõulud!

Leelo Sarapuu

Parimad lugejad 2007

Kõpus – Aili Träder ja Tõnu Kasser; Laukal – Marje Kallas ja Raivo Pielberg ning lastest Toomas Valk ja Mona Leo. Kõrgessaares – Virve Padu, Rita Vakker, Aino Mets, Mari Talvis ja Saima Sedrik. Lapsed – Anneli Jaanus, Liisbet Sarapuu, Teele Reita, Janne Valk, Anne-Mai Valk.

Kolm kõige enam loetud raamatut Kõrgessaare Raamatukogus olid „Elu tähtsaim sõnum“, „Surres janusse põlvini vees“ ja „Ita Ever. Elu suurus.“ Enim loetud kirjanikud Darja Dontsova, Nora Roberts ja Erik Tohvri.

Erkki-Sven Tüür Austraalias

Tere, saadan siis järgnevalt paar rida. Austraalia Kammerorkester on üks maailma parimatest orkestritest muusikakollektiividest, kelle sarnaseid võib üles lugeda ühe käe sõrmedel. Mul oli rõõm ja au kirjutada neile ja nimekale plokkflöödisolistile Genevieve Lacey'le kontsert pealkirjaga "Whistles and Whispers from Uluru". Seda kanti ette kaheteistkümnendil kontserdil Austraalia suuremate linnade kontserdisaalides.

Mina kuulasin selle suurepärase bändi kontserte Canberras, Melbourneis, Adelaide, Perthis ja Sydneys. Saalid olid kõikjal täis ja vastuvõtt suurepärase. Tsitaat ühest arvustusest, mis ilmus ajalehes "The Australian": "...The appearance of any new work by leading Estonian composer Erkki-Sven Tuur should be an international event. Commissioned by a generous ACO patron in Perth, Peter Dawson, /Whistles and Whispers from Uluru/ inhabited two worlds, the natural

Pildil: Erkki-Sven Tüür, taustal paistab Sidney ooperiteater

soundscape alongside more contemporary dimensions. For an unsettling 16 minutes, Tuur's subtle imagination veered between fascination and trepidation."

**Erkki-Sven Tüür
Hirmuste küla**

EMSI Kõrgessaares

Teisipäeva, 11. detsembril sobusel õhtul andis Emmaste näitering EMSI Enn Vaiguri "Õnnelüüdi" viienda etenduse, seekord Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses.

Saabumisel tervitas meid teie valla kultuurijuht Artur Valk, juhatas kätte ruumida ja mis siis muud kui dekoratsioonide paika sättima!

Olime end häälestanud sellele, et juba on inimesed haaratud jõulusaginasse ja tore, kui mõnikümend vaatajat tuleb. Suur oli üllatus, kui eesriie avanes- publikut oli saalitäis! Kohe etenduse algusest oli tunda sooja vastuvõttu ja

nii kuni lõpuni! Etenduse vaheajal olime kõik ühisel meelel, et see on parim publik mis meil eales olnud! Kui kuuled naeruturtsatust ja kaasaenamist ka väikeste repliikide juures, no küll siis on hea mängida! Etenduse lõppedes anti meile lisaks lilledele oi-oi kui suur ja väärakas maiustuste korv.

Suur-suur tänu nii sooja vastuvõtu eest! Arvame, et need, kes sel sobusel ja hallil sügisõhtul võtsid vaevaks kodusid välja tulla, pöördusid sinna tagasi märksa reipamatena. Täname veelkord ja rõõmsa kohtumiseni järgmisel etendusel!

EMSI nimel pani kirja Aimi Pruul

23.11.2007

toimus Vaba Aja Keskuse saalis kontsert, kus astusid üles meie valla laululapsed, keda juhendavad Janne Valk ja Liisa Otsak. Nemad on Lauka kooli 9. klassi õpilased.

Vaata pilti. Sellised näevad nad välja, kuid nende sees on suur hulk energiat ja tahet ja oskusi ning meeletu soov seda kõike muusikas väljendada. Mis mulle kontserdil siis kõrva jäi? Lai silmaring või õigemini siis kõrvaring. Esitati 19 laulu „polkast rokini“. Kolm esinejat ja laulu mis mulle eriti meeldisid.

Miko Malk (pildil) ja laul „See viis“. Kui ansambel „Jam“ peaks veel kunagi kusagil esinema ja Mihkel Mattiisenil pole aega klaverimängu kõrvalt enam laulda, siis järgmine valik võiks olla Miko. Rahel Priks ja laul „Bring me to life“. Mihkel Raud ütles saates „Eesti otsib superstaari“, et talle meeldib muusikas depressiivsus. Mis puudutab kaasaegset rockmuusikat, siis olen temaga täiesti nõus. Raheli esitatud lugu oli süngel ja hea. Kõik sobis: laul, esineja, roheline valgus. Publik ehk ei olnud päris õige, aga mulle meeldis. Janne Valk esitas koos Käina kitarripoistega Kosmikute laulu „Kuidas tuli pimedus mu tuppa“. See lugu, nagu kõik Kosmikute looming, on nii öelda „minu muusika“, see läheb mulle korda. Janne esitas seda laulu huvitavalt hästi. Tütarlaps akustilise kitarriga saatel laulmas laulu, mida olen harjunud kuulama, mütsuvate trummide ja mürisevate kitarridega. See oli teistmoodi. Lõpetuseks ei hakka tänama ja kiitma. See kõik sai juba tänajate ja kiitjate poolt kontserdi lõpus tehtud. Olen lihtsalt õnnelik, et inimesed on nii ilusad ja head ja andekad ja ...

Tarvo Malk

Kõrgessaare valla preemia

Kõrgessaare valla preemia on igaaastane (ka rahaline) tunnustus, mis määratakse isikule või isikute rühmale saavutuste eest Kõrgessaare valla elu edendamisel ja arendamisel. Valla preemia kandidaate võivad esitada nii füüsilised kui ka juriidilised isikud. Taotlused esitatakse Kõrgessaare Vallavalitsuse kantseleisse 31. jaanuariks 2008. Valla preemia kandidaadid ja nende esitajad avalikustatakse. Valla preemia saaja (saajad) otsustatakse 15. veebruariks 2008 selleks moodustatud komisjoni poolt. Preemia saajad nimetab vallavalitsus
Kõrgessaare Vallavalitsus

Maamaksust 2008. aastal

Kõrgessaare Vallavolikogu võttis 14.12.2007 istungil vastu määruse nr. 50 „Maamaksu määrad ja soodustused 2008. aastaks. Määruse kohaselt jäävad 2008. aastal valla territooriumil kehtima 2007. aastal kehtinud maamaksu määrad. Seega ka maaomanike poolt tasutav maamaksu suurus jääb üldjuhul samaks. Muutused võivad tulla ainult neil, kes on teinud maaga tehinguid, maale on koostatud detailplaneeringuid, saanud ehitusloa vms.

Määrus sätestab ka pensionäridele ja represseeritutele maamaksu tasumisel soodustuse saamise korra. Selle kohaselt vabastatakse maamaksu tasumisest pensionärid ja represseeritud isikud, kelle omanduses on elamu kuni 1,0 ha ulatuses elamu juurde kuuluva õuema eest. Soodustuse saamiseks peavad eelnimetatud isikud esitama vallavalitsusele avalduse 21. jaanuariks 2008. Avalduse võib olla lihtkirjalik või valla kodulehel saadaoleval ja väljatrükitud blanketil. Kindlasti peab avaldusel olema lisaks maakasutuse andmetele ka valdaja alalise elukoha aadress ja pensioni või represseeritu tunnistuse number.

Vallavalitsus on otsustanud, et arvesse võetakse ka 2007. aastal esitatud avaldused. Seega need, kes eelmisel aastal esitasid avalduse ja soodustust ka rakendati, uut avaldust ei pea esitama.

Kalle Viin
Maanõunik

Kohalike maanteede ajutine sulgemine

Seoses teekatte kandevõime nõrgenemisega sulgeda metsamaterjalide veoks kõik Kõrgessaare valla kruusakattega kohalikud maanteed. Vedude teostamine on lubatud eriloaga üksnes loal märgitud marsruudil ja tingimustel. Eriloo taotleja esitab tee omanikule vormikohase avalduse koos garantiikirjaga taastada tema poolt tekitatud teekatte kahjustused.

Menetlus määruse rikkumise asjades toimub „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse“ § 66/4 sätestatud korras.

Veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hind

1. Kehtestada Kõrgessaare Vallavalitsuse poolt Lauka külas, Kõrgessaare alevikus, Luidja külas ning Mägipe külas osutatava veevarustuse teenuse hind alljärgnevalt:

1 m³ võetud vee tasu füüsilistele isikute 7.20 kr (ilma käibemaksuta) 8.50 kr (koos käibemaksuga).
1 m³ vee võetud vee tasu juriidilistele isikutele 7.20 kr (ilma käibemaksuta) 8.50 kr (koos käibemaksuga).

Abonenttasu 0,00 kr
2. Kehtestada Kõrgessaare Vallavalitsuse poolt Lauka külas ja Kõrgessaare alevikus osutatava reovee ärajuhtimise teenuse hind alljärgnevalt:

1 m³ reovee ärajuhtimise teenuse tasu füüsilistele isikute 15.68 kr (ilma käibemaksuta) 18.50 kr (koos käibemaksuga);
1 m³ reovee ärajuhtimise teenuse tasu juriidilistele isikutele 15.68 kr (ilma käibemaksuta) 18.50 kr (koos käibemaksuga).

Abonenttasu 0,00 kr
Määruse paragrahv 5 jõustub 01. detsember 2007 ning määruse ülejäänud paragrahvid jõustuvad 01. aprill 2008. a.

(määrus tervikuna www.korgessaare.ee)

ÖNNITLEME DETSEMBRIKUU EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI JA JUUBILARE!

ILSE-ELISABETH NÕMMERGA
ILSE SÜLLA
ÜLO NOORKÕIV
ÕIE OJAÄR
MAGDA LAANEORG
THIA VAKS
KALEV KIRRIS
ANNA TIHHONOVSKAJA
TÕNU ROMANDI
ÜLO RÕMMEL
TÕNIS NURMSALU
VAMBOLA BAŠMANOV
ANNE SAVENKOVA

Lauka Päevakeskuse teated:

NB! Vesivõimlemise grupist osalejatele!

15. jaanuaril toimub väljasõit Käina ujulasse; osalustasu 30 krooni

Transport: 12.00 Lauka, 12.05 Viskoosa

Osalusest teatada hiljemalt 10. jaanuariks, vabadele kohtadele on võimalik võtta uusi soovijaid, kes on huvitatud vesivõimlemisest.

15. jaanuaril alates kell 8.00 JUUKSUR

eelnevalt registr. Sirje Vaku telef. 46-31297; 56662317

Lauka Päevakeskus soovib kogu valla rahvale rahulikku jõule, ilusat aastavahetust ja head uut aastat!

Reigi kirikus

23. dets. kell 12 – sõnaliturgia
24. dets. kell 15 – jumalateenistus
25. dets. kell 12 – kontsert-jumalateenistus (laulavad Hiiumaa koorid)
30. dets. kell 12 – aastalõpu missa
6. jaanuar kell 12 - sõnaliturgia

MANALATEED LÄINUD

HELMİ LAANSALU
EVALD KATTEL
SERGEI OJAÄR